

επίσκεψη, 1924/5, στο Λονδίνο). Τὰ γόνιμα χρόνια λοιπόν, ἀπὸ τὰ δεκαοχτὼ ὡς τὰ εἴκοσι πέντε του, τὰ ζεῖ στὸ ἐξωτερικό, σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὰ πνευματικὰ καὶ ποιητικὰ ρεύματα ποὺ ἀλλάζουν τὴν ὑφὴ τῆς λογοτεχνίας στὰ χρόνια ἀμέσως μετὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιον Πόλεμον. Ἐκεῖ τὸν φτάνει καὶ ὁ ἀντίχτυπος τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς (καὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Σμύρνης, τῆς γενέθλιας πόλης του), καὶ ἡ μνήμη αὐτὴ θὰ μείνει ἕμμονα ριζωμένη μέσα του.

Ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του ὁ Σεφέρης μπαίνει στὴ διπλωματικὴ ὑπηρεσία ὅπου καὶ θὰ σταδιοδρομήσει, στὴν Ἀθήνα πρῶτα, στὸ Λονδίνο ὕστερα. Πρόξενος στὴν Κορυτσά τῆς Ἀλβανίας (1936-38), εἶναι ὕστερα σύμβουλος τύπου στὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, καὶ τὸ 1941 ἀκολουθεῖ τὴν ἐξόριστη ἑλληνικὴ κυβέρνησις στὴν Αἴγυπτον, τὴ Ν. Ἀφρική, καὶ τὴν Ἰταλία καὶ μὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν στὴν Ἀθήνα, ὅπου μένει ὡς τὸ 1948. Διορίζεται κατόπιν σύμβουλος στίς Πρεσβεῖες τῆς Ἀγκυρας καὶ τοῦ Λονδίνου καὶ πρέσβης στὸ Λίβανον, τὴ Συρίαν, τὴν Ἰορδανίαν καὶ τὸ Ἰράκ (1953-56), καὶ τελικὰ πρέσβης στὸ Λονδίνο (1957-62). Τότε ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὴ διπλωματικὴ ὑπηρεσία καὶ ἀποσύρεται στὴν Ἀθήνα, ὅπου καὶ πεθαίνει τὸ 1971.

Μιὰ πρώτη διάκρισις γνώρισε ἡ ποίησις τοῦ Σεφέρη μὲ τὸ «ἔπαθλον Παλαμᾶ» (1946), ὕστερότερα ἤρθε ἡ ὀνομασία του ὡς ἐπιτίμου διδάκτορα στὸ Cambridge (1960) καὶ τελικὰ τὸ βραβεῖο Νόμπελ γιὰ τὴ λογοτεχνίαν (1963). Ἀκολούθησαν καὶ ἄλλες τιμητικὲς διακρίσεις: ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Ὁξφόρδης, τοῦ Princeton, καὶ ἐπίτιμος ξένος ἑταῖρος τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀκαδημίας Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν.

Σὲ μιὰ συνέντευξή του ὅταν τιμήθηκε μὲ τὸ Νόμπελ¹ ὁ Σεφέρης εἶπε πῶς ὅταν δημοσίευσε τὴ *Στροφή* δυὸ πράγματα κυριαρχοῦσαν στὴ συνείδησή του: πῶς ἤθελε νὰ πεῖ μερικὰ πράγματα μὲ τρόπο ἀπλὸ καὶ πῶς ἡ ποίησή του δὲ θὰ ἦταν ἀγαπητὴ. Τὸ δεύτερον εἶναι μιὰ ἐκπληκτικὴ ἐξομολόγησις, τὸ πρῶτον ἐπισημαίνει τὸ πιδὶ ἰδιαιτέρον καὶ τὸ πιδὶ μόνιμον χαρακτηριστικὸν ὅχι μόνον τῆς πρώτης συλλογῆς, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς ποίησις τοῦ Σεφέρη.

1. Συνέντευξις πρὸς τὸν Bernard Pivot, *Le Figaro littéraire*, 2 Νοεμβρίου 1963, σσ. 1-2.

Ἡ *Στροφὴ* μᾶς ἔφερε ἀμέσως σ' ἓνα κλίμα ὁλότελα διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς παρακμῆς καὶ τῆς διάλυσης ποῦ χαρακτηρίζε τὴ γενιὰ τῆς δεκαετίας 1920-30 καὶ ποῦ ἐπαναλαμβάνονταν μονότονα καὶ χωρὶς πρωτοτυπία ἰδίως μετὰ τὴν αὐτοκτονία τοῦ Καρυωτάκη. Κιόλας ἀπὸ τὸ πρῶτο ποίημα (ποῦ ἔχει τὸν ἴδιο τίτλο «*Στροφὴ*») ἡ διαφορὰ γινόταν αἰσθητὴ· ἓνα πνεῦμα καὶ προπάντων μιὰ «*γλώσσα*» διαφορετικὴ. Ἡ γλώσσα αὐτὴ ἴσως νὰ μὴν μποροῦσε τότε νὰ γίνε ἀμέσως κατανοητὴ, ὥστόσο οἱ πιὸ εὐαίσθητοι ἀναγνώστες θὰ ἐνίωσαν πὼς ὁ ποιητὴς αὐτὸς εἶχε νὰ πεῖ κάτι ἄλλο καὶ κάτι σοβαρό. Ἡ ἔκφραση ἦταν καινούρια: λιτὴ, δωρικὴ, καὶ μὲ ἓναν πλοῦτο ἀπὸ νεοκομμένες καὶ ἄτριφτες εἰκόνες καὶ τολμηροὺς τρόπους ἔκφραστικοῦς.

Στὸ περιγιάλι τὸ κρυφὸ
κι ἄσπρο σὰν περιστέρι
διψάσαμε τὸ μεσημέρι
μὰ τὸ νερὸ γλυφό.

(«*Ἀρνηση*»)

Τὸ ναρκισσεύομενο «*ἐγὼ*», κυρίαρχο στὴν ποίηση τῆς ἐποχῆς, δὲν ἀκουγόταν στὴ συλλογὴ, ἀλλὰ, βασικὰ καὶ ἐπίμονα, σὰν ἐξαγγελτικὸ μοτίβο, τὸ «*ἐμεῖς*». Ἀκόμη καὶ σὲ ποιήματα καθαρὰ ἐξομολογητικὰ, τὸ ἐγὼ διευρυνόταν πρὸς τὸν διπλανό, καὶ τὸ προσωπικὸ δράμα ὑψωνόταν στὴν καθολικότητα τῆς τραγωδίας.

Στὸ κέντρο τῆς συλλογῆς βρίσκεται τὸ μεγάλο, πλατὺ ποίημα, ὁ «*Ἐρωτικὸς λόγος*», γραμμένος σὲ δεκαπεντασύλλαβους σὲ τετράστιχες ὁμοιοκατάληκτες στροφές. Ὁ ποιητὴς ἔχει ἀποθησαυρίσει μνημῆες ἀπὸ τὶς καλύτερες στιγμὲς τῆς καλλιέργειας τοῦ ἐθνικοῦ στίχου (τὸν *Ἐρωτόκριτο*, τὸ *Σολωμό*, τὸ *Σικελιανό*), ἀλλὰ ἡ ἔντονη προσωπικὴ ἔκφραση δίνει τὴν ἰδιαίτερη μελωδικὴ γραμμὴ στοὺς δεκαπεντασύλλαβους αὐτοῦς, ποῦ εἶναι ἀπὸ τοὺς ὠραιότερους ἀλλὰ συνάμα καὶ ἀπὸ τοὺς τελευταίους ποῦ γράφτηκαν μὲ συνέπεια σὲ ἓνα κάπως ἐκτεταμένο ποίημα.

Περνώντας ἀπὸ τὴ *Στέργα*, ποῦ ἐκδίδεται τὸ 1932 ἐκτὸς ἐμπορίου, ὁ σημαντικὸς σταθμὸς εἶναι τὸ *Μυθιστόρημα* (1935): μᾶς δίνει τὴ γνώριμη ἀπὸ ἐδῶ κι ἐμπρὸς φυσιογνωμία τοῦ ποιητῆ, ποῦ ἐγκαταλείπει πιά ὀριστικὰ τὸ μέτρο καὶ τὴν ὁμοιοκαταληξία καὶ δημιουργεῖ μὲ τὸν ἐλεύθερο στίχο τὸ δικό του προσωπικὸ ὕφος. Ἡ συλλογὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ εἴκοσι τέσσερα

ΛΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Δ' ΕΚΔΟΣΗ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΘΗΝΑ 1985

